

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

72. ÅRGANG

30. APRIL 1960

A V I N N H O L D E T :

«IKKE JØDE, IKKE GREKER...» - IKKE NEGERI - ARBEIDET - ET KALL OG EN VELSIGNELSE - KIRKEN OG DØDSSTRAFFEN - FILM: SALOMO OG SABA - PÅ VEI MOT LIVET - TID OG PLESS FOR BARNA? - KATOLSKE KVINNERS ANSVAR IDAG - BLIKK PÅ TIDEN - UTENLANDSNYTT

NESTE NUMMER UTKOMMER 14. MAI 1960.

NR

8

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 1. mai: Felleskommunion.
 Onsdag 4. mai: Medlemmene tar del i maiandakten i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet.
 Søndag 8. mai: Retrett på Vor Frue Villa, Montebello, fra kl. 9—17. Leder: Pater Raulin.
 Kolsåsbanen fra Nationaltheatret kl. 8.25.
 Alle katolske damer er velkommen. Meldes i tlf. 42 67 18 innen torsdag 5. mai.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 13. mai kl. 19 i St. Hallvards kirke.
 Dette er siste møte før sommerferien.

ST. GUDMUNDS LEGAT

An søkning om å komme i betraktning ved utdelingen av St. Gudmunds Legat bes sendt innen 15. juni d.å. til Prioren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo NV.

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke
- Lunden Kloster
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet
- St. Franciskus Kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Pauls Kirke
- Vår Frue Kirke
- Marias Minde
- St. Franciskusøstrenes Moderhus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- St. Elisabeth Inst.
- St. Mikael's Kirke
- St. Mikael's Prestegård
- St. Theresia kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Magnus Kirke
- St. Magnus presteg.
- St. Elisabeth Hosp.
- Vår Frue Kirke
- Bispegården
- St. Olavs Kirke, Bispegården
- St. Olavs kirke
- St. Olavs Prestegård

Oslo

Arendal

Bergen

Hammerfest

Hønefoss

Lillestrøm

Tromsø

Trondheim

Tønsberg

Ved bestilling av olje:
 Oslo 683466 - Service: 565690

R.I.P.

Vår kjære medsøster
SØSTER XAVERIA BERTELS,
 døde plutselig den 1. april, 66 år gammel, og ble gravlagt den 5. april i Bergen.
 St. Franciskus-Søstrene.
 Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
 Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent alle hverdager kl. 9.30—13, 17—21.
 Lørdag kl. 9.30—13.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
 Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Franciskushjelpens lege, dr. Margrethe Wehn, treffes etter avtale i telefon 56 60 78 onsdag kl. 18-19.

Er Deres familie tilstrekkelig trygget?
 Hos oss får De den forsikringsform De har behov for

Gulli & Rokk
 ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
 OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 1. MAI (2. s. e. Påske): St. Josef, arbeidernes vernehelgen. Ep. 1. Mos. 49, 22—26. Ev. Luk. 3, 21—23.
 Mandag: Athanasios, bisk., kirkelærer. Tirsdag: Korsels gjenfinnelse. Onsdag: Monica, enke. Torsdag: Pius V, pave. Fredag: Johannes ap. ev., «ante Portam Latinam». Lørdag: Stanislaw, bisk., mart.
 SØNDAG 8. MAI (3. s. e. Påske): Ep. 1 Pet. 2, 11—19. Ev. Joh. 16, 16—22.
 Mandag: Gregor av Nazianz, bisk., kirkelærer. Tirsdag: Antonin, bisk., bekj. Onsdag: Filip og Jakob, apostler. Torsdag: Nereus, Achilleus og feller, mart. Fredag: Robert Bellarmino, bisk., kirkelærer. Lørdag: Marias lørdagsmesse.
 SØNDAG 15. MAI (4. s. e. Påske): Ep. Jak. 1, 17—21. Ev. Joh. 16, 5—14.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Friskanererne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Mariabøimen, Nørvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

„Ikke jøde, ikke greker...“ ...ikke neger!

«Aldri mer rasehat!» Da verdenskrigen tok slutt, og de skrekkelige sannhetene om konsentrasjonsleirene ble kjent, var det dette skriket som kom opp i alle de sinn som ennå kunne reagere: Aldri mer rasehat! Det programmet har vist seg vanskeligere å virkeliggjøre enn noen trodde dengang. Jøde- og negerhatet blomstrer i dag, bare 15 år etter galskapen. Ikke før er hakekors-epidemien ebbet ut, for det eksploderer i Sør-Afrika, hvor *apartheid*-politikken driver videre mot katastrofen. Og som et akkompagnement: Den spente situasjon i Sørstatene, der det hvite flertallet, i strid med den amerikanske høyesterettens avgjørelser, strever for å «holde negeren på hans rette plass», det vil si: nederst ved bordet. Både i Sør-Afrika's kalvinistiske og Sørstatenes baptistiske kirker hører en ord som en skulle tro det var umulig å uttale med en bibel i hånden. Men som helhet har den kristne kirke både i Afrika og i De forente stater sagt klart og utvetydig fra: Med kristentroen og kristennavnet er enhver form for nedvurdering av mennesker på grunn av deres rase absolutt uforenlig, uten noe om og men. «Her er ikke jøde eller greker... for alle er de en ny skapning i Jesus Kristus.» I selve troen på Jesus som menneskenes frelser ligger inkludert troen på at alle mennesker, uansett rase eller andre kjennemerker, har en grenseløs verdi, og følgelig en verdighet vi ikke kan måle, fordi de er gjenstand for Guds kjærlighet, og både skapt og gjenløst av Ham.

For de fleste av oss er dette selvklaart. Kanskje litt for selvklaart, eftersom vi — lykkelig fri for lokale «raseproblemer» — undervurderer hangen til diskriminering i menneskenaturen. Vi skandinaver er ikke spesielt fritatt for arvesynden i så måte, vi er bare ikke blitt prøvet slik som de hvite i andre verdensdeler er blitt det. Vår selvtilståtte avlat og rettferdige harme blir derfor i billigste laget. Virkelig fordragelighet overfor andre raser krever fantasi og innlevelses-evne. Det krever at vi virkelighetsnært kan stille og besvare for eksempel spørsmålet: Hvordan føles det for en neger i dag å leve blant hvite, selvom han ikke — som i Sør-Afrika — direkte må tåle mitraljøseld mot våpenløse, kvinner og barn?

Journalisten John Griffin, hvis dobbeltportrett står nederst på denne siden, stilte det spørsmålet på en særskilt effektiv måte: Han forsøkte negerlivet selv. Og her er noe av det han kan fortelle.

Griffin, som selv er hvit, fikk bestilling på en artikkel fra et neger-tidsskrift som heter «Sepia», og bestemte seg for å studere stoffet «i marken». Han tok Oxsoralen-piller (som får huden til å mørkne) og hjalp på med sterk høyfjellssol og plantefarger. Han klippet seg nesten snau og farget håret kullsort. Deretter ga han seg ut på en reise i Sørstatene, der negerhatet er særlig sterkt. Det han opplevde virket som et sjokk. Han fikk nemlig plutselig inn over seg noe som de sorte langsomt — gjennom oppveksten — «dresseres» av de hvite til å finne seg i — selv i et demokrati som det nord-amerikanske. Noen eksempler:

I USA finnes der et helt nett av langdistanse-bilruter, som har sine stasjoner for stopp og hvil. Da den «sorte» Griffin ville slå følge med de hvite passasjerene inn i en slik hvilestasjon, ble han grundig satt på plass av buss-sjåføren. Negrene kunne vente i bussen.

I statene Alabama, Louisiana, Mississippi og Georgia — kort sagt det som kalles «the deep South» — opplevde den velkledde og høyt kultiverede John Griffin hva han kaller «the hate stare» — den hatefulle stirringen. Den hadde bare én årsak: Hudfargen. I en trikk i New Orleans tilbød han en hvit kvinne sin sitteplass. Hun stivnet til og svarte: «Hvorfor ser De på meg på den måten!» Og til de andre: «De blir frekkere for hver dag!» I en annen by, hvor han søkte en jobb, fikk Griffin høre: «Vi vil ikke ha noen av dere svarte. Etter hvert sørger vi for at dere blir trent ut av de gode stillingene på denne fabrikken. Det skal ikke vare så lenge før de eneste jobbene dere kan få, er de som vi hvite ikke vil ha!» Overallt var det bare det groveste arbeide han kunne oppnå.

Efter fire uker hadde han fått nok. «Jeg hadde ikke noen anelse om hva de sorte må gå igjennom,» sa han etterpå. «Der var kvelder da jeg bokstavelig talt gråt meg i søvn. Jeg fikk lære at det er om natten, når mørket kommer, at negeren føler seg tryggest. Der er virkelig en dyp mening i de ordene dikteren Langston Hughes legger i et dikt:

”Mildt kommer natten,
svart som meg selv”.

(Forts. s. 127)

John Griffin — sort... og hvit.

1. mai - St. Josef, arbeidernes vernehelgen:

Arbeidet - et kall og en velsignelse

«Den største tragedie i det 19. århundres kirkehistorie,» sa pave Pius XI. Hva siktet han til? Til de kristnes ufølsomhet (det gjelder alle konfesjoner) for den nye mennesketype — arbeideren, proletaren — som kom med den industrielle revolusjon, og som møysommelig — på ikke-kristen basis — måtte kjempe seg frem til sine søleklare rettigheter og et menneskeverdig liv.

I de katolske landene finnes der idag en kristen arbeiderbevegelse og kristne fagforeninger med virkelig masse-virkning. Allikevel er de i følbart mindretall innenfor den europeiske arbeiderbefolknings millioner, hvorav en uhyggelig stor prosent, særlig i Frankrike og Italia, er gått kommunismen i vold. Dette siste har mange og sammensatte årsaker. Men paven så riktig når han som en av årsakene nevnte det hårde hjerte og den blinde uforstand hos mange av de kristne som i forrige århundre satt i gode kår. Leo XIII's og Pius XI's rundskrivelser om problemene var klarsynte nok. Og enkelte offervillige og varmhjertede prester og legfolk — den tyske biskop Ketteler i forrige og den belgiske kannik Cardijn i dette århundre er gode eksempler — skapte imponerende opplegg til en katolsk arbeiderbevegelse. Men det store slaget om arbeiderklassens sjel — det tapte Kirken.

Det forhindrer ikke at det beste av de bærende tanker i arbeiderbevegelsens oppmarsj er fjerne, men faktiske frukter av Evangeliets menneskesyn. Den menneskelige brorskapstanke og den radikale sans for rettferd og medmenneskelig sosialt ansvar er spirer som bare kunne gro frem med en slik kraft på en opprinnelig kristen kulturgrunn, selvom de mange navnekristne ofte var de siste til å forstå det.

Før kristendommen kom inn i verden, og utenfor dens innflytelsessfære ennå idag, er slaveriet — i en eller annen form — alltid nærliggende. Oldtidens demokratier — Athen og den romerske republikk — var samfunn som hvilte på en veldig masse ufrie proletarer — friheten var et privilegium for folk med navn og penger. Og fremfor alt lå der i synet på selve *arbeidet* — det tunge kroppsarbeidet — noe som vi knapt kan forestille oss etterat kristendommen har rykket det opp med roten der hvor den rykket frem.

For Oldtidens mennesker var arbeidet ikke så lite av en forbannelse — en dyster nødvendighet for de fattige og ufrie. Det frie, selvstendige menneske kjente leken, men så ned på arbeidet og slitet.

I det Gamle Testamente ser vi den første sprekk i dette synet: Arbeidet blir ganske visst i 1. Mosebok knyttet til syndefallet: Det er bruddet med Guds skaperorden som gjør det til en nødvendighet for mennesket å slite og «ete sitt brød i sitt ansikts sved». Men samtidig forblir noe av den opprinnelige sansen for arbeid som et *kall* — Guds kall nedlagt i mennesket, til å «underlegge seg jorden», som med-virkende i Guds gjerning og livets utfoldelse.

Og med det kristne Evangelium og Det Nye Testamente rykkes arbeidet helt ut av sin gamle pessimistiske sammenheng og får en helt ny og opphøyd verdighet. Gud ble ikke bare menneske — han ble et *arbeidende* menneske: Han lot seg føde inn i det menneskelige arbeidsfellesskap. Fra det *faktum*, vel så meget som fra Kristi *ord*, stammer respekten for arbeidsytelsen på kristen grunn. Gud betrodde sin sønn i en arbeiders hender, og hele hans menneskelige tilværelse frem til de tre år da han forkynner Guds rike og velger lidelsen og døden, foregår i en grovsnekkers verksted: «Er ikke denne tømmermannens sønn?»

Den kristne kirke har alltid i Josefs og hans pleiesønn Jesus' skikkelser sett en definitiv foredling av arbeidet. Når Benedikt av Nurcia århundrer senere i sin klosterregel søker å utforme det ideelle kristne menneskebilde, gir han ikke minst en stor plass til arbeidets verdighet — med varig virkning ikke bare for sitt eget ordenssamfunn, men for hele den vesterlandske kultur.

Vår tid har både sosialt og teknisk organisert arbeidet til noe nær det fullkomne. Men hvordan er det med *motivet* og *idéen* bak arbeidet — den som er *arbeidsgledens* forutsetning? I en kristen betraktning, det vil jo si: for troens øyne, er arbeidet et kall og en velsignelse. Et kall fordi Gud har valgt oss som medskapere og utstyrt som kløktige og oppfinnsomme forvaltere av hans henders gjerning. En velsignelse fordi der i det godt utførte arbeide ligger ikke bare goder for oss selv, men muligheten for å forstå vår egentlige situasjon: At vi mennesker selv er formet, av andre hender, til en bestemmelse og et formål: Å kjenne og elske Gud.

Ethvert arbeide, dersom det utføres i kjærlighet til Gud og til nesten, er et hellighetens råmateriale. For

KIRKEN OG DØDSSTRAFFEN

Et apropos til Chessman-saken

Når dette skrives har dødsstraffen en første-plass i den offentlige debatt verden over. Det er dessverre overveiende sannsynlig at når dette leses har dødsstraffen en enda uhyggeligere aktualitet, fordi mannen over disse linjer da bare har 2—3 dager igjen å leve.

Caryl Chessman er ikke noen uskyldig martyr, men en notorisk voldsforbryter. I 12 år har han, med betydelig kløkt og enestående utholdenhet, jonglert med lover og paragrafer for å få omstøtt den dommen til døden i gasskammeret han hele tiden har hatt hengende over sitt hode. At mange av delstatene i USA, her dreier det seg om California, har dødsstraff, og at amerikanerne på den annen side samvittighetsfullt undersöker enhver protest og appell i slike saker, har forlenget Chessmans liv i 12 forferdelige år. Det har vekket en hel verden til bevissthet om det uhyggelige og primitive ved dødsstraffen — denne levningen fra en tid da samfunnet ofte var tvunget til å drepe i rent nødverge. Hva sier Kirkens moralteologi om dødsstraffen?

«Saken kan da overhodet ikke diskuteres,» skrev en hissig debattant i en engelsk debatt om dødsstraffen ifjor, «på et kristent plan er budet 'du skal ikke slå ihjel' absolutt og ufravikelig». Så enkel er saken imidlertid ikke — ellers ville jo dødsstraffens bestående gjennom to tusen års kristen sivilisasjon være temmelig uforklarlig. Den kristne kirkes tale har vært og er klar: Gud alene har den absolutte autoritet over menneskers liv og død. Men der finnes ikke desto mindre tre klart definerte situasjoner da mennesker med full moralsk rett «låner» denne autoritet. De kommer alle tre inn under det som vi vanligvis forstår ved *nødvergets* situasjon. For det første når det gjelder det rent personlige selvforsvar: Både den kristne moral og den siviliserte rettspleie frikjenner oss, dersom vi blir sakesløst overfalt og så tvinges til å ta liv fordi vi selv befinner oss i livsfare. For det andre når det gjelder det kollektive nødverge, krigen, dersom vår nasjon blir sakesløst overfalt. Som kjent har atomvåpnenes alt-ødeleggende virkning gjort denne rett ytterst problematisk — selvforsvarets formål må jo nemlig være livets bevarelse, ikke gjengjeldelsen eller den felles undergang. Men teoretisk er det alminnelig godtatt

kjærligheten er denne livsforvandlende makt som kan gi overnaturlige dimensjoner til en maskin eller en oppvaskbenk — gjøre dem til redskaper som utretter langt mer enn det de opprinnelig er blitt laget for. I et snekkerverksted i en palestinsk landsby forberedtes i arbeide og stillhet noe som skulle bli verdens frelse. Det åpner et perspektiv over arbeidets verden som aldri er blitt lukket.

innen vår sivilisasjon, med støtte i vanlig kristen etikk, at det utvetydige selvforsvar av eget liv og egen frihet er etisk gyldig, også om det tvinger en til å ta liv.

Og endelig er der da den tredje nødverge-situasjon, som direkte interesserer oss i denne forbindelse: Dersom Staten må — vel å merke: *må!* — bruke henrettelser for å beskytte borgernes liv mot forbrytelser og det sosiale liv mot kaos og anarki, så er det etisk forsvarlig at den gjør det. I alle disse tre tilfeller, sier resonnementet, har den urettferdige angriperen, enten det nå er en invasjonshær eller en forbryter — i virkeligheten selv forspilt sin rett til livet gjennom sitt attentat mot andres liv.

Da Chessman-saken sist var fremme — i februar i år — skrev pavestolens offisielle presseorgan, Vatikan-avisen «Osservatore Romano», i en leder der det gikk varmt inn for Chessman's benådning, blant annet: «Denne fryktelige og langtrukne pinsel av en mann som mirakuløst har unngått å bli sinn syk — denne straff som er verre enn døden — forekommer oss å måtte vekke et sivilisert folk til den mest grundige ettertanke. For ingen kan nekte at et menneske som har vært dømt til å vente i elleve år på døden har betalt sin brøde, hvor stor den enn så er. For verre straff enn denne Chessman's skjebne finnes ikke!»

Nå er jo dette et innlegg for benådning, ikke en prinsipiell stillingtagen til dødsstraffen i sin alminnelighet. I USA inntar imidlertid katolske geistlige en ledende stilling i arbeidet for å få dødsstraffen avskaffet. Dels bestrider de *nytt* ved dødsstraff, idet statistikken viser med klare tall at den slett ikke minsker forbrytelsenens antall, sammenlignet med de stater hvor den er avskaffet. Men deres standpunkt er ikke i

Salomo og Saba: Bibelhistorisk sirkus På vei mot livet: En fransk genistrek

Er det noen grunn til å ta alvorlig «Salomo og Dronningen av Saba»? Er ikke alt sagt, når vi gjennom en iherdig reklame får prentet inn i oss, at filmen er tatt opp i farger og Technirama (siste skrik i kjempe-scope, 12 ganger 24 meter uten en skjøt) og har kostet 6 millioner dollars? Og at Gina Lollobrigida spiller hovedrollen?

Men jo allikevel. Her har vi nemlig en «bibelfilm» som ikke tar sitt emne fra Det nye testaments verden, Kristi eller apostlenes liv, og altså mindre umiddelbart engasjerer en personlig. Så skulle man kanskje mer lidenskapsløst enn tilfellet ellers ofte er, kunne diskutere fordeler og mangler ved genren.

Kong Salomo er av mange grunner en fengslende personasje. Bibelen beretter akkurat nok om ham til at vi kan ane hans kall og hans tragedie: Hans far, kong David, hadde etterlatt ham en arv som, med all hans visdom og innsikt, ble ham for tung å løfte. Kong Davids oppgave hadde vært å sikre tolvstammefolkets nasjonale

første rekke diktert av nyttehensyn, men ut fra følgende etiske tankegang:

Dersom dødsstraffen begrunnes moralsk med nødvergeprinsippet, så innebærer jo det at hverken Staten eller individet har noen som helst rett til å ta menneskeliv dersom en mildere sanksjon, som for eksempel livsvarig fengsel, ville være et tilstrekkelig forsvar for de verdier som det her gjelder å verne. Forholder det seg faktisk slik, at dødsstraffen strengt tatt er overflødig når det gjelder å sikre samfunnet og borgernes liv og velferd, da er det dermed direkte umoralsk å benytte seg av den. Og over hele verden — senest merkelig nok i demokratiens vugge England, Frankrike og USA, — vokser forståelsen for at samfunnet ikke trenger denne straffeforment, og derfor er nødt til å gi avkall på den.

I forargelsen over andre lands tiltro til denne primitive straffemåten, som fra et ordnet samfunns side er og forblir et nedverdiggende ritualmord, bør vi ikke sole oss altfor meget i vår skandinaviske selvrettferdighet. Vel avskaffet vi tidlig livsstraffen fra vår straffepraksis. Men vi gjeninnførte den igjen håndfast da vi syntes vi hadde bruk for den — etter krigen i 1945. Det er ingen selvfølge at det lar seg moralsk forsvare. Etter frigjøringen var tvertom vår frihet og eksistens så definitivt sikret gjennom en knusende militær seier at en vanskelig skal kunne få bragt de 45 henrettede i Norge under rettsoppgjøret inn under nødvergeprinsippet.

Det bør ikke forlede oss til lettvinde dommer over de myndigheter som måtte påta seg oppgjøret, med et voldsomt opinionspress i ryggen og forferdelige forbrytelser for øynene. Men det lærer oss noe om den menneskelige rettferdighetens begrensning, og overbeviser oss om at det er i de rolige dagene — utenfor nødvergesituasjonen — at en må bygge opp sin overbevisning om at dødsstraff er av det onde. Og Kirkens morallære gir oss et klart og solid utgangspunkt for å gjøre det med både sunn sans og våken humanitet.

Salomo og Saba — grunner på et ordsprog.

og religiøse enhet. Sett i religiøst perspektiv: Å skape et folk hvor troen på den ene Gud var rotfestet, med andre ord, å gi denne troen et fristed og et ståsted i verden, hvorfra den kunne erobre menneskeheten. Salomos tragedie var at han ikke maktet å føre denne oppgaven videre. I hans eget sinn lå spiren til rikets forfall gjemt, i sin alderdom la han øde hva han i sin ungdom hadde vunnet, og allerede ved hans død gikk den nasjonale og religiøse enhet tapt igjen.

Historien kjenner ikke til at dronningen av Saba spilte den rolle hos kong Salomo som altså Gina Lollobrigida pålegges å spille hos Yul Brynner. Men det er et faktum at ikke minst hans dronninger kom til å få en skjebnesvanger innflytelse, når det gjaldt den religiøse utviklingen i Israel. Istedenfor å opprettholde tanken om Israel som et land helliget Jahve Herren, lot han sine utenlandske hustruer installere alle sine hjemmefra medbragte religioner. Så la gå for den lettferdige omgang med de historiske kjensgjerninger, og la dronningen av Saba personifisere dem alle. Filmens grunnleggende svakhet ligger ikke i denne forkortelsen — men i måten å utnytte anekdoten på. Den religiøse bakgrunnen er blitt til det ytterste banalisert og uttynnet, og bare en sentimental kjærlighetshistorie er blitt tilbake.

Og den svakheten blir ødeleggende for hele resten. For det er den som fører til at det heller ikke er gjort det ringeste forsøk på å beholde det minste preg av ekthet når det gjelder den historiske rammen. Enten det gjelder tankegang og uttrykksmåte eller det gjelder religiøse skikker er det bare den flortynne patina som er trukket over det 20. århundres aller mest vulgære religiøse forestillinger; så at Salomos tempel er blitt et lite bedehus for en dissentermenighet (selvfølgelig uten det minste spor av gammeltestamentlig offerkultur) er heller ikke mer enn man kunne vente. (Personlig hadde vi forresten en spesiell fornøyelse av skuespillernes fjes — så ganske usedvanlig lite orientalske og arkaiske — og aller størst glede hadde vi av George Sanders som prins Adonijah: Noen større motsetning til en uregjerlig orientalsk hærfører fra for 3000 år siden enn denne glattslikkede Londoner forretningsmann med den ulastelige aksent, kunne knapt vært fremskaffet!)

Til den historiske falskhet svarer så et gjennomført fravær av enhver kunstnerisk ambisjon. Regissøren, King

Vid or, har avstått fra den umulige oppgave: å få noe ut av hverken manuskript eller skuespillere, og konsentrert seg om de ytre effekter. Hvilke selvfølgelig — til den pris — er grandiose (enda her er ingenting som kommer opp mot Romas brann i *Quo Vadis*!). Og når man først aksepterer parodien på alle plan kan man jo godt innrømme at dette er storartet sirkus; men lykkes det oss i denne filmen så noenlunde å glemme at emnet berører vår frelses historie — så kan vi umulig glemme det når det gjelder de tilsvarende filmer med emnevalg fra Det nye testamente. Og derfor blir parodien d e r selvfølgelig aldeles utillatelig, hva man så kaller filmene — *Quo Vadis* eller *Men jeg så ham dø*. — Særdeles lite bra er det også at *Salomo og Sabas* preg av spekulasjon i visse instinkter er nok så påtagelig. Kunne man bare være sikker på at ingen tok filmen alvorlig, ville våre innvendinger allikevel stort sett forstumme. Men da vi kom frem til den sørgelig-lykkelige slutningen, hørte vi grant at jentene snufset bortover i benkeradene. Og det var i grunnen det egentlig uhyggelige...

E r det så ikke sirkus De vil ha, men en ekte opplevelse, da har vi noe annet og bedre å foreslå Dem. Den franske prisfilmen fra Cannes ifjor, «*Les Quatre Cent Coups*», har allerede ligget klar et halvt år i Norge. Nå har Oslo Kinematografer omsider besluttet seg til å sette den opp — på en reprise kino. Nå, klærne skjemmer ingen, og det er vel grunn til å håpe at folk til tross for det finner vei til filmen både i Oslo og andre steder. På norsk har den fått titelen «*På vei mot livet*», og i Cannes fikk den altså både prisen for beste regi og den katolske filmprisen. Kort fortalt er historien ikke sensasjonell: En fortelling om en tretten-åring, som motgang og uforstand i skole og hjem fører inn på de første nølende skritt av det som k a n bli til en forbryterbane.

Altså en film om en ungdomsforbryter? Ikke først og fremst. Riktignok stemmer det hva en kritiker skriver, at den viser hvordan det er ved middagsbordet i et noenlunde «alminnelig» hjem, at et barn kan modnes til ungdomsforbryter. Men det er som en studie i barnesinn at filmen får en virkelig universell verdi — og spesielt er den en studie i hva som skjer i overgangsårene mellom barn og voksen: Der er en tillit som går tapt, en tillit til omverdenen, der er noe som fryser til, kammere som låses igjen. En av filmens beste scener er tatt opp under en dukketeaterforestilling, og vi ser de ganske små barna gå fullstendig opp i det som skjer på scenen (forøvrig et aldeles storartet stykke dokumentarfilm) — mens i bakgrunnen unge Antoine og hans kamerat ikke lenger lar seg fange av teatret: De har en hard virkelighet å møte. Regissøren, François Truffaut, eier tydeligvis samtidig med sin innsikt i barnesinnet, også en usedvanlig evne til å instruere barn — hva han har greidd å lokke ut av hovedrollens Jean-Pierre Léaud nærmer seg det mirakuløse; og scenen fra forhøret hos psykologen (som er en improvisasjon) vil uten tvil bli stående i filmhistorien.

En forfatters fornemste aktivum er hans evne til medlidenhet, leste vi nettopp. Ikke en vag og utflytende medlidenhet, men en aktiv og presis og konkret. En slik medlidenhet er nettopp François Truffauts største egenskap, skal vi dømme ut fra denne filmen, — sammen med en evne til å beherske den, tøyne den, — og dermed gi den så meget sterkere uttrykk. Han lar seg aldri friste til å male sort-hvitt à la Dickens, enda mindre frir han til tilskuernes følelser med effektfulle kontraster. Hans film kaller neppe egentlig på tårene, men ofte på latteren — som i de praktfulle scenene fra skolen. Enda er det sant at der både herfra og derfra har vært protestert mot det

På vei mot livet: Jean-Pierre Léaud som unge Antoine.

bildet Truffaut gir både av et hjem og av en skole og av barnevernets fremgangsmåter — men Truffaut kan svare, at er det ikke sånn lenger, så har det iallfall vært sånn, og har jeg ikke selv opplevd det (han har opplevd meste-parten), så kjenner jeg dem som har. Men det spiller så liten rolle. For hans forkynnelse er jo i bunn og grunn ikke den sosiale realismes, den går langt dypere. Kunstnerens evne til medlidenhet er her så sterk, og så dyp, at den fanger inn hele mennesket, og Antoine Doinels skjebne blir din egen, blir din nabos, blir hele den falne skapnings. Og om filmen er stemt i moll, lyser en hemmelig glede gjennom det hele og forråder at Truffaut deler den kristnes viten: Gud har skapt verden god, og mennesket i sitt bilde.

«**D**ronningen av Saba» kostet altså 43 mill. kroner. «*På vei mot livet*» har kostet omtrent det samme som en norsk film, nemlig mellom fire og fem hundre tusen. Det blir jamt hundreparten. Men så er den altså en genistrek.
Kriton.

RETRETT I SAULCHOIR

Også i år blir det arrangert en tre dagers retrett for skandinaver på dominikanernes studiekloster Le Saulchoir som ligger ca. 3 mil fra Paris. Retretten finner sted fra 23. til 25. juni. Herrene blir innlosjert i klostrets gjestefløy (9 franske francs pr. dag), damene hos dominikanerinnene (10 francs). Deltagerne vil få leilighet til å overvære gudstjenestene i klostret, især den daglige høymesse om morgenen og kompletorium om aftenen. I år blir retretten ledet av pater Paillard, Helsinki. Foredragene blir holdt på svensk. Retretten slutter 26. juni med en fransk-skandinavisk «vennskapsdag», hvor man også vil få leilighet til å treffe de syv unge skandinaviske dominikanere, som for tiden studerer i Saulchoir. Klosters adresse er: Le Saulchoir, Soisy-sur-Seine (Seine et Oise), Frankrike. Opplysninger om adkomst etc. kan fås ved henvendelse til Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo NV (telefon 55 07 71).

En sveitsisk dame som nylig besøkte Norge, utbrøt: Hvor godt barn har det i dette land. Hvor sunne og friske de ser ut. Og tilføyde så: Men man er ikke glad i barn her, er man vel?

— Latterlig, kan man si, skulle ikke vi være glad i barn, her i dette landet hvor barna dominerer til de grader, at det knapt blir plass til de voksne, hvor alt blir gjort for at barn skal trives. Og allikevel, der er små tegn i tiden som synes å tyde på det motsatte. Man leser i avisen om foreldre i et av de nye boligstrøk som heller vil ha plen enn lekeplass for ungene. Barna er henvist til å leke i gaten, i stadig fare i trafikken, og forslaget om en betryggende inngjerdet lekeplass blir nedstemt, fordi de respektive foreldre ikke vil gi avkall på sin drøm om en vakker liten grønn forhage.

— Et annet tidens tegn er måten man møter de barne-rike familier. Foreldre med større barneflokker blir ut-satt for et veritabelt press fra sine omgivelser. Det blir

Ebba Haslund er et av disse overskuddsmennesker som tilsynelatende rekker og makter alt: Familie og hjem like vel som studier, litteratur og foredrag. Mange av «St. Olav»s lesere vil huske hennes insiterende foredrag om «Kvinnesyntet hos Sigrid Undset» i KATOLSK FORUM for et par år siden. Ebba Haslund er magister i litteraturhistorie, med den østerrikske lyrikeren Rainer Maria Rilke som spesialitet. Ellers har hun skrevet en rekke romaner og hørespill, samt tallrike artikler og foredrag.

I denne artikkelen, som først har vært offentliggjort i «Morgenbladet», får Ebba Haslund under en ytterst enkel og hverdagslig form sagt enkelte treffende ting om vår «barnekjære» livsforms selvbedrag nettopp i forholdet til barna. Vi synes det har såpass vekt at det også bør komme «St. Olav»s lesere til gode.

betraktet som uansvarlig, ja bent frem uanstendig å legge seg til med flere unger enn de gjengse tre eller fire. Man bør iallfall være nesten millionær for å tillate seg slik luksus.

Replikker som: «Ja, når de endelig skal ha så mange barn —» (underforstått: så kan de jomen ha det så godt!), er ikke uvanlig å høre. For ikke å snakke om de medlidende blikk og det mer direkte: Nå igjen. Stakkars

Tid og plass

Av Ebba

deg, som blir den vordende mor til del, som litt for raskt etter godtfolks mening, er begynt på den tredje eller fjerde. Man skulle ikke tro at det her var snakk om en såkalt «lykkelig begivenhet», men mer om den svarteste ulykke.

De boliger som bygges er iallfall ikke beregnet på store barneflokker. Ja, det spørs om de er beregnet på barn i det hele tatt. De barneværelsene man ser på nyehjem-utstillinger — åvlange celler med skrivebord, reol og en eller to køyesenger — later til å være beregnet på ett å to lekselesende og stillferdige barn. Høyst virkelighetsfjernt skulle man tro, da moderne barn som bekjent hverken er lekselesende eller stillferdige. Men disse cellene er sikkert avpasset etter tidens krav. Moderne barn er nemlig ikke inne, uten når det gjelder spising, soving og sin smule lekselesning.

Det er en kjent sak at norske barn holder til ute. De er så flinke til å være ute, heter det. Det er derfor de er så friske og sunne. Småungene blir lempelig skjøvet på dør straks etter frokost, forsvarlig rustet mot vær og vind i solide, praktiske plagg.

— Sunt, sikkert veldig sunt legemlig med all den friske luften. Og barna har så godt av å være sammen med andre barn. Jada. Så sant. Men denne kontakten bør vel ikke bli helt ensidig. Det spørs om de barn som utelukkende er henvist til hverandres selskap ikke går glipp av noe vesentlig, om de aldri får være med i de voksnes verden. Som er den verden de skal vokse inn i. For ikke å snakke om hva de voksne går glipp av. Det er et kapittel for seg.

Barn leker så morsomt sammen. Javisst. Av og til henger de hverandre opp i trær og setter fyr på hinannen. Dette er naturligvis ekstreme tilfelle. Men vi kan ikke se bort fra det faktum at mellom små barn hersker ofte jungelens lov. Det er ikke alltid de beste egenskaper som utvikles, der hvor barn utelukkende er henvist til hverandres selskap. — Selvsagt skal man ikke blande seg opp i barnas lek og begynne å overvåke den også. Men

mon om ikke barna trenger samværet med de voksne og foreldrene først og fremst, som komplettering og korrektiv til sin egen verden. Når skulle de forøvrig ellers lære hensynsfullhet, ridderlighet — det man egentlig forstår med «gode seder». Denslags egenskaper spirer neppe av seg selv i sandkassen. Barnets verden og de voksnes verden — der burde være mer samspill mellom de to — de burde gjensidig berike og utfylle hverandre. Istedetfor å

for barna?

Haslund

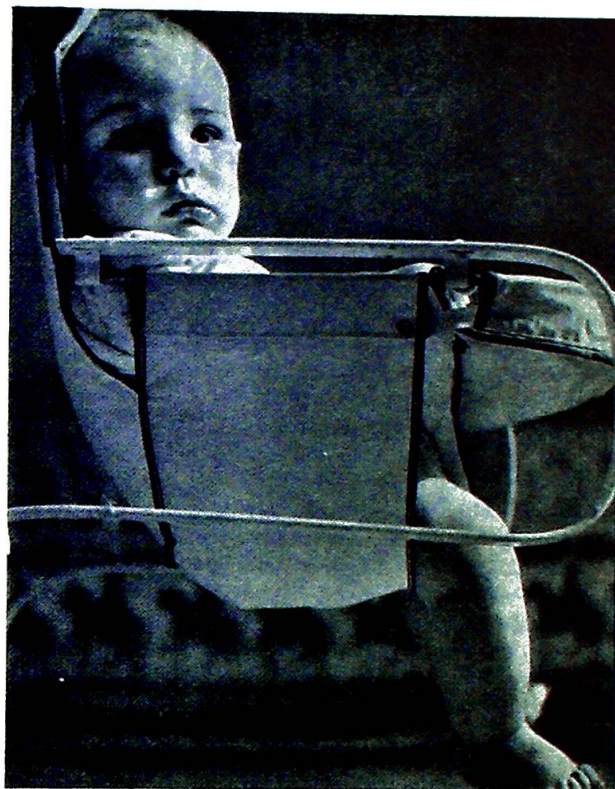
eksistere uavhengig av hverandre som to lukkede og adskilte sfærer.

Meget tyder på at vi voksne i dag holder på å utvikle en livsstil som står i altfor sterk kontrast, ja i skjærende motsetning til barnas.

Det er blitt så alminnelig å grine over velferdsstaten og tidens fryktelige materialisme, som om ikke høyere levestandard og kortere arbeidsdag var store sosiale goder som vi har all grunn til å glede oss og bare glede oss over. Men faren ligger heller ikke i at vi har fått det bedre, men at vi er blitt så opptatt av de materielle goder vi har tilkjempet oss, at vi glemmer at de tross alt bare skulle være rammen om et rikere og mer fullverdig liv. Det nye liv som blant annet den større frihet skulle hjelpe oss til å realisere. I stedet har vi som bekjent fått fritidsproblemer. Vi er blitt så opptatt av våre pene hjem at vi glemmer å leve i dem. Den tid folk bruker på hjeminnredning synes da også å stige omvendt proporsjonelt med den tid de tilbringer i sine bokstavelig talt dyrkjøpte hjem. —

Vi glemmer at uten menneskene blir selv det vakreste og mest smakfulle hjem bare et tomt skall. Det er menneskene som skaper atmosfæren, det er innlysende. Men i vårt dagligliv tér vi oss nok ofte som om det var tingene som er hovedsaken. — For en ulykke om det kommer en ripe i den blanke lakken! Ivrige små søleben som kommer labbende inn, trækker ikke bare på det nybonede gulvet, de tramper direkte på vårt hjerte. Og tro ikke at det bare er bare vi kvinner som dyrker tingene. Tenk bare på alle de menn som tilbringer hver ledig stund med å gni og pusse på bilen, deres kjæreste skatt! Bilen — en død ting — et mekanisk leketøy.

Vi leser med forferdelse om guttebander som herjer og stjeler, ikke minst i de nye velordnede boligstrøk, men undres om ikke slikt hærverk kan være uttrykk for noe mer enn pøbelaktighet og ren og skjær ødeleggelseslyst. Den tanke streifer en at det muligens stikker dypere enn som så. Mon ikke denne form for vandalisme i

siste instans bunner i et ubevisst hat til de fine tingene. Skulle så være tilfelle, da kan barnas hærverk sees som uttrykk for menneskets opprør mot de døde tings hege-moni. I så fall bør vi også se det som en tankevekker, det står til oss voksne å sørge for at det ikke ender i blindt opprør.

Vår kullsviertro på spesialistene, i dette tilfelle pedagogen — får oss til å overlate barna til parktante og lærerinne og med beste samvittighet. En utdannet barnehavetante må nødvendigvis ha meget bedre tak på vårt eget barn enn vi selv. Helst ville vi også overlate hele oppdragelsen til lærere og lærerinner. Det burde være skolens sak. Ikke bare å undervise barna, men også å lære dem pene manerer, orden, høflighet, renslighet, hevdes det stadig; — ikke av lærere, de har sgu nok som det er, men fra foreldrehold. Skolen bør sørge for at barna ikke røker eller spiser slikkerier. Nå må skolen sannelig gripe inn, ropes det indignert. Foreldrene har liksom ingen tro på seg selv som oppdragere; eller de «har ikke tid».

Men den dypeste grunn til at vi ikke tidlig nok kan få plasert barna utenfor hjemmet, er vel ofte den at vi faktisk ikke orker barn omkring oss. Iallfall ikke til staidighet. Ja, det kan nesten synes som om målet er å se minst mulig til barna, å innskrenke samværet med dem til de stunder da man propper dem med fullverdig kost og — deiligst av alt — det øyeblikket da vi med et lettelsens sukk putter dynen godt omkring dem. Men det er noe galt fatt om man bare kan glede seg over sovende barn. Da er det et spørsmål om man overhodet har noe levende forhold til sitt eget barn. Om ikke barna er i ferd med å

BLIKK på TIDEN

SELVFLØGELIG

■ Angrep på den norske helligdagslovgivningen er ingen sjeldenhet. Men det er sjelden at de utgår fra en omsorg for kristenlivets ve og vel. Det synes å være redaktør Knut Ramberg's sikte i en interessant kronikk om påskefeiringen her i landet («Morgenposten» 6. april).

«Det er min oppriktige mening at påskefeiringen utvikler seg til et verdslig mareritt og en kirkelig ulykke,» skriver han. Den stille uke» er på vei til å bli den mest opprivende i året, fordi en verdslig vårferie med masse-uttrykk og den kristne kirkes hovedhøytid kolliderer. Fridagene eter seg utover, forover og bakover, godt hjulpet av den norske vintertrettheten og vår folketyperiske lathet. Og hundretusener presses samtidig inn i et bråkende ski-karneval som for hvert år rommer mer og mer mas og mindre og mindre hvile — ennsi høytid.

Redaktør Ramberg synes det er nokså meningsløst at den kristne kirkes høytider skal tjene som påskudd for disse markedsøyene:

«Det er nemlig klart at det nettopp er de mange helligdager i påsken som nå gjør det mulig med denne folkeflukt til fjells. De lar seg lett utbygge med ekstra fridager på begge sider og i midten.

Kirken har tidligere ikke stilt seg særlig velvillig til å sløyfe helligdager i påsken. Men i den årlige debatt om saken har man i de senere år merket en viss oppmykning på kirkelig hold (...)

Faktum er at ingen andre land har en slik maratonpåske som Norge. Annen dag påske er vi alene om i hele kristenheten, og det er bare få land som helligholder skjærtorsdag som full helligdag. I enkelte land er ikke en gang langfredag helligdag, men så vidt jeg vet, er det normale at langfredag og første påskedag regnes som påskens helligdager. Slik er det for eksempel i Storbritannia, og det på tross av britenes sterke puritanske tradisjoner.

Det behøver ikke ligge noen nedvurdering av dagens betydning i det at den ikke er full helligdag. Påskelørdag er det ikke, og hvem vil mene at julaften er en «mindreverdig» dag, fordi om den først ringes inn om ettermiddagen? Slik kunne man gjøre det skjærtorsdag også.

bli noe man har, i likhet med kunst på veggene og den nye, pene sofaen.

Ikke for at forrige generasjons foreldre så mer til sine barn. Men det er litt hykkelsk når vi idag forsøker å innbille oss selv og andre at vi gjør så mye for barna våre. Vi tror at vi er så mye snillere enn våre mødre og bestemødre, fordi vi har gitt barna frie tøyler. De får lov til så mye mer. Til gjengjeld orker vi ikke å ha dem omkring oss.

I stedet for å grøsse over ungdommens utskeielser, barnas forvorenhet kunne det kanskje være på sin plass å vende søkelyset mot oss selv. Er det muligens så at vi ikke har plass for barna i vår tilværelse? Betrakter vi dem som forstyrrende elementer som bør pasifiseres, og om dette ikke lykkes, hva det vel sjelden gjør, iallfall holdes på betryggende avstand? Er det så at vi holder på å utvikle oss til kjedelige, småborgerlige petimetre som vel kan trenge til litt oppruskning? I så fall bør vi ta lærdom av tidens tegn og snarest se til å legge roret om.

Når man kan merke en endring i kirkens holdning til de mange helligdager i påsken, er det sikkert av den enkle grunn at en konsentrasjon av påsken omkring færre dager vil styrke dens stilling som en sentral kirkelig høytid. «Kortere påske vil bety riktigere påske», har man formulert det.

Dette er den kirkelige fordel ved en kortere påske. Den samfunnmessige fordel vil være at når kirkens påske — for påsken er kirkens — ikke lenger egner seg som springbrett for en felles nasjonal folkeferie, vil det tvinge seg frem mer rasjonelle former for vinter- og vårferier her til lands.»

Det er selvfølgelig sunn sans, og fortjener alvorlig overveieelse på hold som vil verne om påskens egentlige karakter.

VARM — MEN IKKE KLAR

■ Ragnar Kvam er en av de mange varmt følende og flittig skrivende, men ikke alltid så klart tenkende humanister som holder vår kulturdebatt gående. Hans stemme i koret kan — når den gir uttrykk for ett av hans yndlingsstemaer: Kirkens og prestenes svikt — lett få en noe hysterisk biklang. Som i en kronikk nylig («Aftenposten» 30. mars) om Joseph Goebbels og en rekke andre ting.

Både trivielle og ubevisst kyniske virker noen betraktninger omkring den moderne avkristning:

«Slik avsettelse av Gud faller tilsynelatende lett for den intelligente og den intellektuelle. Men det er ofte meget besværlig for det enkle følelsesmenneske å henvises helt til seg selv. Tre-fire generasjoners systematiske intellektuelle kamp mot Gud har ført til bunnløs ulykke for millioner av ukompliserte mennesker som ikke har hatt den intellektuelles chance til å utvikle seg intellektuelt.»

Nå synes vi for det første at nettopp Vest-Europas nevrotiske intellektuelle kaste, hvor forvirring, verdi-nihilisme, alkoholisme og selvmord har herjet i en hittil ukjent og forferdende grad, er en alt annet enn overbevisende bakgrunn for påstanden om hvor «lett» de intellektuelles oppbrudd fra troen og de faste normene har vært. Noen av de beste har jo også funnet veien tilbake.

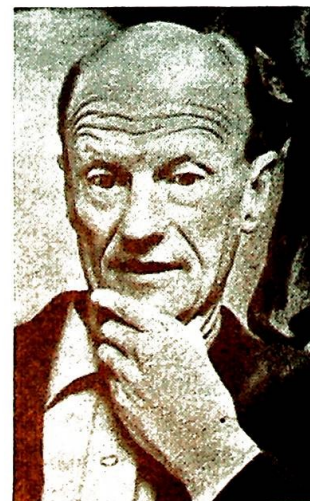
Og ganske annerledes «reaksjonært» enn noe Kirken har tenkt om menneskene er vel den oppfatning at en gudløs intellektuell «elite» kan tillate seg å se religionen som et nødvendig følelses- og stemningsbehov for de åndelige underutviklede. I all verden...!

Er det mulig å være humanist og intellektuell i en tid som vår uten å oppdage at vulgareteten ikke står i troens, men tvertom i *vantroens* leir? At kristendommens respekt for nyanse og for likevekten i menneskets virkelighet mer og mer støter an mot grovt forenklet gudløs slagordtenkning og halvfordøyet vulgærateisme — i en slik grad at vår gamle verdensdel igjen hurtig forvandles til en misjonsmark? En skulle tro det var selvinnytsende.

FAGRE, NYE VERDEN

■ Beveger vi oss fra en ordets til en bildets sivilisasjon? Mye kan tyde på det: TV og bildeblader er tidens løsen, og tross stadig videre utbygget skolevesen er det et spørsmål om ikke boken er på sterkt vikende front, selv i et så lesende folk som det norske.

Det er neppe først og fremst ut fra næringsinteresser når nettopp en ordets mester, forfatteren Johan Borgen, her slår alarm. I en velskrevet og i grunnen sjokkerende kronikk («Hva er virkelig?» — «Dagbladet» 9. april) stanser han ved forholdet

Bekymret over TV.

mellem barnesinnet og bildet og spør: Er det ikke en flukt fra virkeligheten? Hvis TV-skjermen i de tusen hjem skal forme barnas første sans for hva som er virkelig og viktig, og hva som ikke er det, da står vi muligens overfor nisse perspektiver. Der er ingen tvil om Johan Borgens — og vår — mening dersom det er dette vi går til:

«Jeg har hørt få — eller ingen — si det høyst naturlige ord: Få unger og halv voksne, og voksne med, til å frigjøre seg fra den hysteriske opptattheten av alt som foregår på en liten billedskjerm. Det virker direkte infantilisierende i enhver henseende. Man kjenner voksne folk som ser på westerns hver eneste ettermiddag. Morer det dem? Ikke mer enn så passelig. Hvorfor de gjør det? Det er der. Annet svar får man ikke. Tykke og uformelige blir de i kroppen, tykke og barnaktige i hodet. De simpelthen lengter bort fra det, men de er kommet inn i narkomaniens onde sirkel. Og når de så omsider blir lei av det? Så forviser de apparatet til barneværelset. Ute av øye, ute av sinn. Men altså ikke ute av barnesinn!

Merkverdig med alt det mennesket finner på i sin rastløse genialitet: at vi ikke eier evne til å gjøre oss til gode med det...»

HVA ER DE REDDE FOR?

Regjeringen har skiftet ut sin kirke- og undervisningsminister på et tidspunkt da begge fagområdene — Statskirken og skolen — byr på adskillige vanskelige problemer. Hva Statskirken kan vente seg fra Helge Sivertsen — hvis fadderskap til kulturprogrammet og den nye skoleloven ikke tyder på noen påfallende innsikt i hva den kristne kirke står for — har en fjernere interesse for oss katolikker. I skolesektoren har vi derimot — som andre minoriteter — presise ønskemål som kanskje i siste instans vil avhenge av hans skolepolitikk, selv om mange av dem avgjøres på det kommunale plan.

Man skal jo håpe det beste — dog ikke uten å frykte det verste. Og statsråd Sivertsen har ikke tidligere — som skoleinspektør — gitt inntrykk av å stille seg forståelsesfull til en merkesak som det møysommelig søkes skapt forståelse for i vårt politiske liv: Friskolenes rett til å eksistere.

Av hele debattmaterialet fra Storting, bystyre og kommunestyre de siste årene er det mulig å trekke ut to fremherskende inntrykk. Det første går ut på at norske politikere stort sett blir mer og mer oppmerksomme på det demokratiske i friskolekravet: At offentlig understøttelse av disse skolene egentlig ikke er «bidrag» og «bevilgninger» fra anstrengte budsjetter, men simpelthen en rettfærdig fordeling av skatteborgernes egne innbetalinger på de skoler som de velger for sine barn.

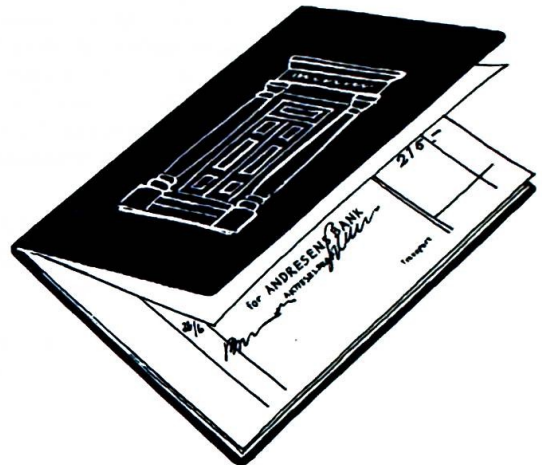
Det andre inntrykket er dette: Der finnes også politikere — fortrinnsvis innen regjeringspartiet — for hvem det statlige skolemonopol er blitt et dogme. Stortingsrepresentant Rachel Seweriin ga et drastisk uttrykk for dette standpunktet, da hun ifjor i Stortinget gikk løs på skoler bygget på «særmeninger». De statlige fellesmeninger er med andre ord obligatoriske — og refleksjonene gjør seg selv.

Regjeringspartiets historie i dette århundre er historien om en vekst i politisk bevissthet og modenhet, fra revolusjonære og diktatoriske til demokratiske og humanistiske standpunkter. Vi tror det ligger i den naturlige forlengelse av denne utvikling at partiets skolepolitikere etterhvert gir avkall på ensrettingens og monopolets søte kløe — som deres danske kolleger forlengst har gjort det — og gir faktisk, dvs. økonomisk frihet til friskolene. Det er sannelig ikke tilstandene innen statsskolen og dens pedagogikk idag som rettfærdiggjør at de fremdeles tvilholder på dens faktiske enerett til å oppdra barn. Hva i all verden er de redde for?

BESKJEDEN PÅSKE

Det var en tid — det er lenge siden! — da avkristningen hadde noe «radikalt» ved seg. Det gode, konservative borgerskap forutsattes stort sett å ha bevart en betryggende kristelighet — ihvertfall i formen.

Ved DAP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

I våre dager er visst derimot den kirkefremmede majoritet nokså likelig fordelt på de politiske og sosiale stender. Alternativet reduseres her i landet hurtig til et valg mellom to typer nærsynt materialisme — de manges eller de få privilegertes. Det er ikke godenes natur og rangordning, men deres fordeling man strides om i det nordiske velferdssamfunnet.

På måfå åpner vi påskenumrene til to utpreget konservative ukeskrifter: redernes og handelsstandens livorgan «Farmand» og Libertas' billedblad «NA». Ved den kristne kirkes hovedhøytid gjenspeiler de begge de ytterst spe rester av et forhold til påskens egentlige mening som ennå finnes i den norske mellom- og overklassen. Rester som — med sikte på religionsundervisningen her i landet — får oss til å lage enda en variant av Churchill's berømte ord: «Aldri har så mange fått så lite ut av så lange år...»

I «Farmand» (16. april) skriver signaturen Audax (Per Vogt) en betraktning om «den stille uke» som nærmest nøyer seg med å sukke over støyplagen (!) i den moderne bytilværelse. Og sikkert og visst er det at stillheten ikke bare er et tapt gode, men også en av forutsetningene for religiøst liv og sjelelige verdier. Her stanser imidlertid himmelflukten opp før fuglen overhodet har lettet, og «Farmand» — hvis interesse for spissborgerlige henrykkelser over mat, drikke, nikotin og heldige pengeanbringelser (for eksempel i kunst) synes uoppslitelig — har egentlig ikke annet å si om påskehøytiden enn den særdeles velbrukte trivialitet som er filisterens stående alibi for kirkegangen:

«Hva nå det med Gudshus angår, har jeg alltid trodd at det ekte, følende, religiøse menneske kan bruke selve allnaturen som Gudshus; det kan vel ihvertfall vanskelig nektes at samvær med naturen under den frie himmel skaper en ydmyk og meget ofte særlig søkende stemning.»

Katolske kvinners ansvar i verden idag

I slutten av juni år arrangerer Norges Katolske Kvinneforbund tre skandinaviske studiedager i Oslo, der det også blir deltagelse fra ikke-skandinaviske land. «St. Olav» kommer senere tilbake til programmet og opplegget for disse dagene. Vi har foreløpig bedt formannen i NKKF — fru Dagny How — om disse refleksjoner omkring den åndelige bakgrunn for katolske kvinners arbeide og ansvar idag.

I sin bok «Den evige kvinne» sier den tyske katolske forfatterinnen Gertrud von Le Fort noe tankevekkende. Hun er fast overbevist om at Gud satte mannen til å regjere i de rolige tidsperioder, mens han tillater kvinnene å gripe inn når begivenhetene tar en kritisk vending. Det er en tanke som ikke savner eksempler i historien: Bibelen viser oss Esther og Judith, og vi ser Katarina av Siena's innsats for å frigjøre pavedømmet og Jeanne d'Arc's gjerning for å befri sitt land.

Tiden idag er også en slik kritisk tid. Det innebærer at den engasjerer også vår tids kvinner i en kamp som i siste instans er en kamp for og imot Guds rike. Bakgrunnen for en slik påstand er klar: Oppfatningen av menneskeheten som en eneste stor familie med Gud som den allmechtige Far, er så grunnleggende i all kristen tankegang at vi ofte glemmer å tenke den ut i dens konsekvenser, det vil si: Se i øynene de plikter og det moralske ansvar det medfører for oss alle.

I gamle dager var det avstander og stengsler av mange slag som gjorde det vanskelig å føle dette ansvaret — enhver levete innelukket i sin egen lokale verden og hadde nok med den krav. En kan godt si at inntil det 19. århundre forelå simpelthen ikke de fysiske forutsetninger for at menneskene lett skulle kunne oppfatte hverandre som brødre i en og samme familie. For de fleste forble tanken en abstrakt sannhet — ikke praktisk virkelighet.

Vårt århundre er det første århundre da avstandene praktisk og psykologisk er brutt så ned, at en idag ferdes like naturlig over kontinenter og verdensdeler som våre oldefedre reiste omkring i sin egen, lokale landsdel. Vår tid er den første historisk kjente tid som gir alle mennesker på jorden førstehånds, daglig kjennskap til hverandres liv, og innsikt i hverandres problemer. Vårt århundre er det første hvori indiske barns helse kan bli undersøkt fordi europeiske eller amerikanske eksperter i FN bestemmer det, eller som ser afrikansk jordbruk bragt på fote gjennom den vesterlandske teknikkens hjelpemidler og initiativ. Grenser er blitt utvisket, avstandene opp-

Den kristne påske er unektelig noe mer presist enn et svar på dette vage og beskjedne stemningsbehov, under den appetittskjerpene skitur før oksesteken!

I «NÅ» (16. april) leser vi at «det kommer plutselig et drag av alvor inn i det glade ønsket om God Påske. Fjellet har krevd fire ofre...» Det er ganske visst en tragedie. Men at påsken også før denne ulykken hadde «et drag av alvor» og er fylt til randen med livets seier over lidelse og død, er visst en uvant tanke for redaksjonen. Ellers har redaktør Kjell Lynau tre punkter i sin påskepreken: Det spirer i kjøkkenhagen. Snart skal snekka på vannet. Hytta venter. Altsammen hyggelige ting. Men som påskebudskap...? Arme mennesker!

Frater Candidus.

hevet, selv verdensrommet åpner seg for oss, livsformene utjevnes og menneskene rykker hverandre nær.

Midt oppe i alt dette lever og arbeider Kirken. Nye veier og metoder melder seg i dens innsats for å bringe det gode budskap om livets mening til menneskene. Kirken alene kjenner vårt opphav og vår bestemmelse. For den er de forskjelligste livsytringer sammensluttet i ett og samme rundskue. Dens viktigste oppgave er å overbevise menneskene — enkeltmenneskene — om den alt bestemmende kraft som utgår fra Guds kjærlighet. Forskningen har i løpet av det siste halve århundre gitt oss så mange nye erkjennelser om mennesket, at det burde hjelpe oss til å forstå det, slik at vi i det apostoliske arbeide ikke betrakter menneskene som «misjonsobjekter», ikke som gjenstander som den kristne lære skal «legges på», men som brødre vi må nærme oss og lære å kjenne og elske.

Dette personlige nærvær i forkynnelsen er mer nødvendig i vår materialiserte og tekniske tid enn noensinne. Det må være vårt vern mot at mennesket helt går viljeløst under i det maskinsamfunn det selv har frembragt. Vi må vite å møte det umenneskelige med det menneskelige.

Her er en av forklaringene på at kvinnen i vår tid mer enn før trer frem for offentligheten som medansvarlig og medvirkende person. Hennes oppgave er av moralsk og person-bevarende art, hennes rolle kan en godt beskrive som en *morskapets* rolle, i ordets videste betydning. Ut fra sin oppgave som mor og livgiver må kvinnene utvide sin menneskeforståelse til et vern om det sant menneskelige. Det fordrer av henne at hun ser ut over familiens lille krets og tar til sitt hjerte ansvaret og omsorgen for det truede menneske overhodet — det vil si hele menneskehetens liv. Her har også den ugifte kvinne et morskapets kall, overfor alle dem i den store menneskelige familie som lider ondt og ser seg truet i sitt Gud-gitte menneskeverd. Og for den gifte kvinne betyr det ikke en flukt fra familien, men en fordyppelse av både hennes morsgjerninger og hennes kristenliv dersom hun finner overskudd til å hjelpe utenfor hjemmets vegger, der hvor det trenges, i gjerning, i omtanke, i bønn.

Katolske kvinner mottar så meget gjennom sin tro at de må ha overskudd også for dem som er skilt fra dem ved avstander, tro, rase, nasjonalitet — alle dem som i verden idag sulter eller blir forfulgt, alle som i sitt liv som kvinner og mødre, eller som menn og fedre, har det vanskeligere enn dem selv. Mange katolske kvinner verden over har innsett dette og gjør offervillig sin innsats. Og meget av dette kvinnes hjelparbeide, vern mot sult og nød og sykdom, hjelp til underutviklede folkeslag slik at de kan oppnå utdannelse og fremskritt, alt dette kan bidra til å frelse den menneskelige familie fra alt det som truer den på livet.

Dette håpet for verdens bedre fremtid, enda så viktig det er, kommer ikke desto mindre i annen rekke. Hovedårsaken er for oss det kristne brorskap i Kristus — kjærligheten til den neste som Gud sender oss imøte. Vi er nemlig vår brors vokter. Og vi lever i et tidehverv da særlig meget avhenger nettopp av kvinnens initiativ og dristighet, kvinnens ansvarsfølelse og moralske mot, kvinnens offervilje og kamp mot lidelsen. Sagt i en setning: Vår tid kaller på kvinnelig heroisme, om noen tidsalder gjør det.

En stor kristen dikter

Sven Stolpe: «Paul Claudel». *Natur och Kultur*. Stockholm 1959. 87 s.

Paul Claudel.

Paul Claudel, som visst er den største kristne dikter (og en av de største diktere overhodet) i vårt århundre, står av mange grunner skremmende fjernt for nordiske lesere, selvom noen få av hans verker er oversatt til et skandinavisk sprog (intet til norsk). Den danske litteraturkritikeren Carl Johan *Elmqvist* sammenligner ham etsteds med en elefant som ruver slik at han unnslipper oversikten — «vi staar og elsker dig henede». Claudel's verker rommer en sammensetning av poesi, filosofi og katolsk tro som i første omgang ofte forvirrer skandinaver, vante som de er med at religiøs skjønnerlitteratur enten (dvs. når den er god) er borende psykologi, eller (når den er dårlig) dryppende søt sentimentalitet. Men den som «omstiller seg» tilstrekkelig til å tre inn i dette veldige forfatterskapet vil få rik lønn.

I serien «Världsförfattare» har Sven *Stolpe* nylig utgitt en liten og lettlest innføring i Paul Claudel's verden som jeg skulle tro mange vil lese med glede. Riktignok er *Stolpe* selv nærmest pessimist når det gjelder sine landsmenns adgang til Claudel, og skriver med sin velkjente polemiske brodd:

«I det ateistiske eller protestantisk-humanistiske Sverige finns knappast de andliga förutsättningarna för att

Paul Claudel skall vinna gehör. Hans språk är ett annat enn det våra öron är vana vid, hans erfarenheter väsentligen okända hos oss, och han har oförblommerat och brutalt uttryckt sitt stora förakt för nästen alla de diktare och filo som i vårt land vunnit ära och berömmelse. Hans storhet är också av ett sådant format, at ett nobelpris närmast skulle ha verkat genant. Ger man Shakespeare eller Dante ett litteraturpris? Bertrand Russel och Pearl Buck kan få litteraturpris; inte Augustinus, inte Paul Claudel.»

Etter denne unektelig noe store munnfull gir *Stolpe* meget langte på vei inntrykk av at der er dekning for ordene, trolig selv til den leser som ikke personlig kjenner Claudel. Han viser oss poeten, dramatikerens og kristenmensket Claudel med stor innsikt og forståelse — alt på mindre enn hundre små boksider. Selv for en essayets sikre mester som *Stolpe* er det godt gjort, og vitner om stor forfatterdisiplin — for dette er en elefant malt i miniatyr!

H. R.-M.

BØNNENS APOSTOLAT

Hovedintensjonen for mai måned gjelder *ungdommen*. Vi skal be for at ungdomstidens særlige betydning blir innsett av alle, og for at de unge selv må leve denne tiden som ekte kristne.

Misjonsintensjonen for mai gjelder forbønn for de katolske studentene fra Asia og Afrika, som besøker europeiske og amerikanske universiteter.

Frøken Maria Maesch død

På et gamlehjem i Bad Pyrmont, Tyskland, døde 22. februar 1960 frk. Maria Maesch 94 år gammel. I mange år var hun den trofaste husholderske for sin bror, pastor Peter Maesch, som hun var en god støtte for i Hammerfest, Tromsø, Fredrikstad, Stavanger, Kristiansand S. I 1936 reiste hun tilbake til Tyskland, men helt til det siste var hun levende interessert i Kirkens arbeid i Norge, der hun har tilbragt de beste år av sitt liv. Hun var også norsk statsborger.

Vi vil bevare henne i takknemlig minne og be Gud lønne henne for den innsats hun har gjort i de menigheter der hun virket ved sin geistlige brors side. R.I.P.

J. M.

«IKKE JØDE, IKKE . . .»

(Forts. fra s. 117)

Jeg ville gjerne se det gode i den hvite mann. Men etter det jeg har vært igjennom, har jeg vondt for å finne det i Sørstatenes hvite.»

Er de hvite særlig fordervet i Sørstatene? Neppes. Eller rettere sagt: Deres hardhet og trangsyn ligger som en mulighet i oss alle — vi skal være forsiktige med å absolvere oss selv som folk fra de samme tilhøyeligheter. Raseproblemer er alltid lettere å løse pr. langdistanse enn på stedet. Når bare forholdene ligger tilrette viser det seg at de springer ut fra noe skjevt og forvridt i selve den menneskelige natur.

Den katolske kirke tror ikke at noe slikt som en formell erklæring om menneskerettigheter — enda så viktig den kan være — i og for seg er noe effektivt vern mot rasehat og raseforakt. Det er lett å tolerere fremmede en aldri ser. Men når problemet er der, og angst, misunnelse, herskesyke og intoleranse flammer

opp i ens eget naboskap, i ens eget skole- eller kommunestyre, i ens egen familie, kreves der noe mer enn en abstrakt paragraf bak ens overbevisning. Både på protestantisk og katolsk grunn har kirkelederne ofte måttet kaste troens fulle autoritet i vektskålen, i drakamp med kristne som var ettertrykkelig på villspor.

Vi har ikke raseproblemer i Norge. Men i en tid som vår refereres rasenes skjebne til en verdenssamvittighet som også vi har del i. Det er en delaktighet som vi ikke skal ta lett på — allerminst overfor den sorte rase som i det kommende tiår vil forme en hel verdensdel, Afrika, og kjempe igjennom sin likestilling i Amerika.

Rasefordommer kan være en svakhet, en følge av uvitenhet og åndelig underutvikling. Hos kristne mennesker er de noe mer: En uhyrlighet uten formildende omstendigheter. For vi vet, og har visst det i to tusen år: «Her er ikke jøde eller greker . . .», heller ikke sorte og hvite, men en ny skapning i Ham som er menneskehetens og rasenes samlende midtpunkt: Kristus! Det er en viten og en innsikt som forplikter.

HRM.

UTLANDET

JUGOSLAVIA.

Ny prosess mot katolske geistlige.

Den katolske biskop av Skoplje, Mgr. Cekada, er nylig blitt dømt for valutasmugling. Dommen ble imidlertid gjort betinget. Biskopen innrømmet å ha mottatt en pengesum, sendt fra Propagandakongregasjonen til hjelp for kirkebygging i Makedonia, men hevdet at dette ikke kunne være noen forbrytelse — under normale omstendigheter ville det også være en helt normal foreteelse. Det er også viktig å legge til, at den katolske katedral i Skoplje såvel som biskopens og sogneprestens bolig nylig ble ekspropriert for å jevnes med jorden, og biskopen hadde nylig mottatt den nevnte pengesummen som en hjelp til å bygge en ny domkirke, da katolikken i Makedonia er relativt få og fattige. Dommen lød på halvannet års fengsel, men ble altså gjort betinget, «for ikke å hindre en gunstig utvikling av forholdet mellom stat og kirke». (KNA)

SPANIA.

Kirkelig felttog mot analfabetismen.

30 000 voksne spaniere har i de siste fire årene lært å skrive og regne, takket være en systematisk kirkelig innsats. Det dreier seg om fjellboerne omkring Malaga, hvor biskopen for fire år siden startet en opplysningskampanje med opprettelse av en rekke lese- og skriveskoler i avsidesliggende strøk. Utgiftene deles mellom staten og bispedømmet.

SVERIGE.

Tre konfesjoner på en prekestol.

Forleden søndag talte den katolske biskop av Stockholm fra prekestolen i den kjente lutherske Engelbrektskyrkan. Talen var et ledd i en aksjon for flyktningene, organisert av Røde Kors i anledning verdensflyktningåret. Foruten Mgr. Nelson talte også Stockholms overrabiner og den lutherske biskop Ljungberg.

TSJEKKOSLOVAKIA.

Ni års fengsel for biskop.

En undergrunns-biskop er nylig oppdaget og dømt i Tsjekkoslovakia. Det dreier seg om en vikar for biskopen av Litomerice, Mgr. Trochta, som allerede i 1954 ble dømt til 25 års straffarbeid etter å ha overlevd Dachau og Mauthausen. I hans sted ble det da hemmelig viet en ny biskop, Vladislav Hlad. Det tsjekkiske blad som omtaler saken nevner også andre lignende tilfelle. Blant andre ble allerede i 1956 Mgr. Otcenasek arrestert og dømt for å ha fungert som biskop uten regjeringens tillatelse i Hradek Kralove. Biskop Hlad ble videre anklaget for å ha overtalt studenter til ikke å fortsette sine studier i et regjeringskontrollert seminar, men istedenfor studere privat. Det er forøvrig en kjent sak at de få seminarene som ennå eksisterer, etterhvert tømmes for studenter nettopp på grunn av kommunistinnfiltrering i lærerpersonalet. Studentene foretrekker å ta seg sivilt arbeid og fortsette å studere til prest i all hemmelighet.

OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjækkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

BERGEN

All slags
skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

ARENDAL

ARENDALS MEIERI

JOACHIM LARSEN
Spesialforretning i utstyrsvarer
Tlf. 1081 — Etablert 1872

ARENDAL

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning
Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756

ARENDALS RAMMEFABRIKK

Kunsthandel
Tapetlager

Arendal Trikotasje-forretning

ARENDALS FARVEHANDEL

Tlf. 2050

Engros - En detalj

BYGGMESTER
HANS NILSEN

Neset 362
Arendal

ARENDALS BRYGGERI
og
MINERALVANDFABRIK A/S

OLAV SLAATTENE

Gartner

Tlf. 1958
Havstad, Arendal

B. MØRLANDS EFTF.

Tlf. 2802

Skotøy og ortopediske innlegg
Tilpassing gratis

HJELM EMANUELSEN A/S
Møbelforretning

Langbryggen
Arendal

TYSKLAND.

Forberedelsene til den eukaristiske kongress.

Ved begynnelsen av fastetiden begynte den store bymisjonen i München, som skal forberede byens beboere til å delta i den eukaristiske kongressen på en verdig måte. 210 prester fra 18 forskjellige ordener deltar i misjonen. Misjonen er blitt forberedt gjennom tre år, og hele byens prestestand såvel som 10 000 legfolk har deltatt i forberedelsen. Kardinal Wendel, som foretok utsendelsen ved en høytidelighet i Liebfrauentempel, sa i sin tale at misjonens løsenord: «Herren kommer», måtte bety at mange hjerter ble åpnet for Kristi kjærlighet, slik at misjonen og dermed kongressen virkelig kunne bli en kilde til evig liv.

I samme ånd har kongressledelsen henstilt til byens næringsdrivende ikke å benytte religiøse emblemer i forbin-

delse med suvenirsalget under kongressen.

Forøvrig meldes det at 20 kardinaler og nesten 200 biskoper allerede har anmeldt sitt nærvær ved kongressen, som tegner til å bli en av de største trosmanifestasjoner kirken noen gang har sett. Blant kardinalene er erkebiskop Spellmann av New York, Gracias av Bombay og König av Wien, foruten kuriekardinalene Tisserant og Agagianian.

FREDRIKSTAD

MEIERI A/L

Be om brosjyren:

Hva tror vi på?

Et intervju.

En første orientering om hva en katolikk tror på og ser i sin Kirke.

Kr. 0.25.

ST. OLAV's eksp.

Akersv. 5, Oslo - Tlf. 42 37 43

FREDRIKSTAD

Norske Fina ^{A/S}

Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer

FREDRIKSTAD TLF. 5 820
TØNSBERG » 12 371

Hermetikk- og pølsefabrikk - Røkeri
Salteri - Fryseri 1600 m³ - Kjølelagere

Stabburet

GUNNAR NILSEN FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen

MANUFATUR EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

EDVARDBEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tlf. 1220 - Fredrikstad

Sko

BJARNE AARUM

Fredrikstad

KÅRE KRISTIANSEN

Fiskeforretning

Telefon 3190

Bjørnulf FOTO

ALT I FOTO OG FILM

FREDRIKSTAD BYGNINGS-
ARTIKKELFORRETNING

Byggevarer - Jernvarer
Malervarer
Sentralbord 5945

HELENE ANDRESEN

KJØTT- OG PØLSEVARER

Glemmegt. 3, 4, 5.
Tlf. 2131 og 2031

ALF SVENDSEN

Alt i kolonial

Tlf. 2167
Farmannsgt. 1-3

ALFR. GRØNNEBERG

Urmaker & Optiker

Fredrikstad

KNUT CHRISTIANSEN

Spesialforretning i
Radio og Fjernsyn

Farmannsgt. 1-3 - Tlf. 6464

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå

Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062
1885 75 år 1960

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 5840

BRYNILDSENS FABRIKKER

Drops og Mineralvann

S. Larsen & Co.

Møbelforretning

Nygaardsgaten - Fredrikstad

Telefon 2265

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Filestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

Kjente firmaer

*En kjærkommen
gave:*

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Gialligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH
ARTIFISIELLUMKAL

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

**A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet